

REDACTIONEEL GEDEELTE.

HET NEDERLANDSCH TANDARTSEXAMEN

Wat er in den loop der jaren al aan de tandheekkundige opleiding ontbroken moge hebben, in ieder geval niet, de belangstelling daarvoor van de zijde der tandartsen.

Wanneer men de 28 jaargangen van dit Tijdschrift doorbladert, vindt men talloze bijdragen over dit onderwerp en nog in den laatsten jaargang is het alleszins actueel.

Sinds de Maastrichtsche vergadering van de Maatschappij in Juni van het vorige jaar een groote Studie-commissie in het leven riep om de kwestie van de opleiding opnieuw aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen is er echter in ons Tijdschrift niet meer over geschreven, heerscht er een stilte in zake het onderwijsprobleem, die bijna benauwend werd voor dengene die weet hoe zeer hier de „choc des opinions” aanleiding geeft tot publicatie van ander inzicht.

Ook de Redactie heeft er het zwijgen toe gedaan, omdat zij meende eerst de resultaten van het werken der bovenbedoelde Studiecommissie te moeten afwachten, alvorens opnieuw onderwijs-kwesties ter sprake te brengen.

Edoch, de stilte is verbroken en in dit nummer zal men een uitvoerig artikel aantreffen van een jeugdig collega, die gemeend heeft als een zijner eerste blijken van belangstelling na het behalen van zijn tandarts-diploma, zijn licht te moeten laten schijnen over het huidig tandheekkundig onderwijs.

Ofschoon wij op vorm en inhoud van dit artikel gegronde aanmerkingen gelooven te kunnen maken, zijn wij tot opname overgegaan, omdat wij van meening zijn dat het zijn nut kan

hebben, wanneer de stem eens gehoord wordt van iemand die kersversch van de academie komt en ook omdat wij ons verheugen dat er onder de jongeren en zelfs onder de jongsten blijk gegeven wordt van belangstelling voor de dingen die ons tandheelkundigen naast de dagelijksche werkzaamheden bezighouden, een belangstelling waarmede wij over het algemeen niet vervend worden!

Het artikel van den heer Peutz is een felle philippica tegen het huidige onderwijs en de wijze waarop het examen wordt afgenomen; speciaal de conserveerende afdeling moet het zwaar bij hem ontgelden.

De Utrechtsche docenten en in het bijzonder collega Switters, kunnen zich troosten met de gedachte dat de heer Peutz — toen hij toch bezig was — en passant ook de Redactie van dit Tijdschrift in zijn huidige en vroegere bezetting, alsmede zijn collega's in het algemeen en de inzenders van bijdragen in het Tijdschrift in het bijzonder, gekappitteld heeft over wat zij gedaan en vooral over wat zij niet gedaan hebben.

Gelukkig haalt hijzelf met groote instemming Witthaus aan, waar deze den beginner toevoegt:

„Als gij na vijf of tien jaren uw eigen werk terugziet, dan zult ge inzien, wat een prachtig beroep de conserveerende tandheelkunde is, om bescheidenheid te leeren. De beste leermeesteres, degene die hare lessen het diepst weet in te prenten in het gemoed is de eigen ervaring, de eigen mislukking.”

In ieder geval, wat de schrijver ook voor grieven heeft tegen de Utrechtsche opleiding, de noodige vrijmoedigheid wordt er klaarblijkelijk niet onderdrukt! Wanneer wij bijvoorbeeld vernemen dat vele studenten onaangenaam getroffen zijn geweest door den toon van de kritiek op de rede van den lector in de prothetische tandheelkunde, welke kritiek „in velerlei opzichten onbillijk, onjuist, voorbarig en sentimenteel” was, dan meenen wij niet beter te kunnen doen dan deze studenten te verwijzen naar het bovenaangehaalde citaat uit het boek van Witthaus.

En nu deze inaugurale rede toch ter sprake komt, moet het ons even van het hart, dat het vele „tandartsen” onaangenaam

heeft getroffen, dat die kritiek, uitgebracht naar aanleiding van een in het openbaar gehouden voordracht, eenvoudig is doodgezwegen!

Wanneer wij thans overgaan tot een beschouwing over het essentieele in het artikel van Peutz, dan kunnen we dit splitsen in opmerkingen over het onderwijs en over het examen.

Wij hebben daarbij niets nieuws vernomen; al hetgeen er gezegd wordt is reeds vroeger en vaak beter geformuleerd, dat het echter nog steeds wordt herhaald is een bewijs dat in den loop der jaren oude wenschen ook nieuwe wenschen gebleven zijn!

Het onderwijs willen wij thans niet bespreken om bovenaangehaalde redenen, er zal eerlang gelegenheid zijn dit te doen aan de hand van het uitgebreide rapport dat wij van de desbetreffende commissie mogen tegemoetzien.

Wel echter wenschen wij iets te zeggen naar aanleiding van de geuite examenklachten en willen verklaren dat wij hier voor een goed deel staan aan de zijde van den inzender.

Wij hebben de moeite genomen eens te onderzoeken of de meeningen van den laatste op zichzelf staan, dan wel gedeeld worden door de in aanmerking komende studenten en hebben den indruk gekregen — meer dan een indruk kan het uit den aard der zaak niet zijn — dat deze grieven inderdaad door velen worden gedeeld.

Hetgeen ons inziens natuurlijk is!

Een tandartsexamen dat een duur heeft van 4 tot 5 weken, ja zelfs een enkele maal nog langer, *moet* leiden tot dergelijke klachten en schrijver dezes heeft totnogtoe geen practizeerend collega gevonden die niet van meening was, dat dit examen *zeer aanmerkelijk* zou kunnen worden bekort.

Het wil er bij den tandarts niet in, dat men zóó lang noodig heeft, om te kunnen ontdekken of de candidaat al of niet geschikt is, om in de praktijk zelfstandig te kunnen werken, en dat is toch inderdaad het eenige criterium dat er gesteld behoeft te worden.

En het is o. i. zelfs denkbaar dat een examinandus, wiens

cohesieve goudvulling er op het meest kritieke oogenblik uittuimelt en wiens prothese aan ideale eischen in het minst niet voldoet een grootere geschiktheid daartoe kan bezitten, dan zijn lotgenoot, die dit werk onberispelijk aflevert, maar bij de uitvoering op voorname punten blijkt te kort te schieten. En de geweldige lengte van dit examen is te dwazer, waar het momenteel niet veel anders is, dan het einddiploma van het Utrechtsch tandheelkundig instituut, waar de docenten zelf dit diploma uitreiken en het vrijwel ondenkbaar is, dat eenig docent zijn meening over een candidaat geheel terzijde kan stellen, op het moment dat hij als examinerator gaat optreden.

Hetgeen bewijst dat er hier een fout aanwezig moet zijn!

Zijn wij goed ingelicht, dan examineert iedere docent in zijn eigen vak, zonder dat daar een ander bij tegenwoordig is — althans behoeft te zijn — en is zijn meening voldoende om iemand te kunnen afwijzen.

Zelfs aangenomen dat hiervan nooit en te nimmer misbruik wordt gemaakt moet dit, uit een psychologisch oogpunt, fnuikend zijn voor den examinandus die eventueel kort te voren op zijn tekortkomingen is gewezen en nu gelooft — althans gelooven kan — dat dit zich bij zijn examen zal wreken!

Was het werkelijk een schoolexamen, zooals in Amerika, en werd het gevolgd door een Staatsexamen, dan ware dit nog minder erg dan thans, was het in ieder geval onvermijdelijk, nu is het o. i. een misstand.

En bedenken wij wat het lot kan zijn van een extraneus, iemand die uit het buitenland in Utrecht examen moet doen onder deze voorwaarden, dan vreezen wij dat die candidaat over sterke zenuwen de beschikking zal moeten hebben.

Om niet te worden misverstaan wenschen wij hier met nadruk te betoogen dat wij met een en ander *in geen enkel opzigt* iets persoonlijks bedoelen.

Wie ook de docenten-examinatoren mogen zijn, het stelsel is fout en dit moet zich wreken!

Vraagt men ons om een oplossing van dit inderdaad niet eenvoudige probleem, dan is onze meening dat het examen

in de eerste plaats zeer sterk kan en moet worden bekort.

Vervolgens dat het moet worden afgenomen door de docenten in de verschillende examenvakken, aan welke commissie van docenten behooren te worden toegevoegd, twee practici, buiten het onderwijs staande, terwijl het examen zoo dient geregeld te zijn, dat de candidaat werkt onder toezicht van een docent en een tandarts-practicus.

Op deze wijze vermijdt men zelfs den schijn van eenige partijdigheid, belet men eventueel een verstarring in bepaalde dogma's en op deze wijze alleen ook maakt men van het Utrechtsche einddiploma wat het behoort te zijn: een Nederlandsche Tandartsbul!

N.